

The image shows the National Bank of Romania building in Bucharest, a grand neoclassical structure with multiple domes and classical columns. The text is overlaid on the image.

Banca Națională a României

**Politicile economice ale României
în scopul adoptării euro**

**Florin Georgescu
Prim-viceguvernator**

București, 11 mai 2009

CUPRINS

↗	Echilibrul economic general și politici de ajustare macroeconomică.....	3
	I.1. Echilibrul economic general.....	4
	I.2. Politici de ajustare macroeconomică.....	6
	I.3. Evoluția unor indicatori relevanți pentru economia de piață funcțională.....	7
↗	Etapa postaderare și adoptarea euro	8
	II.1. Etapa postaderare – obiectiv și acțiuni.....	9
	II.2. Criterii de convergență nominală.....	10
	II.3. Criterii de convergență reală.....	12
	II.4. Adoptarea euro.....	16

Echilibrul economic general și politici de ajustare macroeconomică

I.1. Echilibrul economic general (a)

$$\mathbf{S = Y + IM = D = C + I + G + X}$$

În care:

S = oferta agregată de bunuri și servicii

Y = produsul intern brut

IM = importurile

D = cererea agregată de bunuri și servicii

C = consumul gospodăriilor populației

I = investițiile sectorului neguvernamental

G = cheltuielile sectorului guvernamental

X = exporturile

I.1. Echilibrul economic general (b)

- Ecuția de bază a veniturilor ținând cont de rolul politicii fiscale

$$(Y - T) + IM = C + I + G + X - T$$

unde:

T = impozite, taxe și contribuții

$$(Y - C - T) - I - X + IM = G - T$$

unde:

$Y - C - T = SA$ = economisirea sectorului neguvernamental

$$(SA - I) + (T - G) = (X - IM)$$

- **Ipostaze posibile ale sectorului extern:**

- $X - IM > 0 \Rightarrow$ țara prezintă **excedent comercial** (exportator net) și **excedent valutar**, fiind exportator de capital
- $X - IM = 0 \Rightarrow$ **echilibru comercial și valutar**
- $X - IM < 0 \Rightarrow$ țara înregistrează **deficit comercial** (importator net) și **deficit valutar**, fiind importator de capital

I.2. Politici de ajustare macroeconomică

- Politica financiară
 - ✓ fiscală
 - ✓ bugetară
- Politica monetară
- Politica valutară
- Politica veniturilor populației
- Politica de ajustare structurală (prețuri și tarife, privatizare și restructurare)

I.3. Evoluția unor indicatori relevanți pentru economia de piață funcțională

	UM	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
PIB (prețuri curente)	mld. EUR	40,3	44,9	48,6	52,6	61,0	79,7	97,7	123,7	136,8
Rata inflației (dec./dec.)	%	40,7	30,3	17,8	14,1	9,3	8,6	4,9	6,6	6,3
Deficitul bugetului general consolidat (pondere în PIB)*	%	-4,4	-3,5	-2,0	-1,5	-1,2	-1,2	-2,2	-2,5	-5,4**
Deficitul contului curent (pondere în PIB)	%	-3,7	-5,5	-3,3	-5,8	-8,4	-8,6	-10,4	-13,5	-12,3
Sectorul privat (pondere în PIB)	%	65,6	68,0	69,4	67,7	71,5	70,1	71,6	72,2	...

* metodologie SEC95

** Procedura Deficitului Excesiv (notificare fiscală), aprilie 2009

Etapa postaderare și adoptarea euro

II.1. Etapa postaderare – obiectiv și acțiuni

Obiectiv

Adoptarea euro ca monedă națională, echivalentă cu intrarea în Uniunea Economică și Monetară (Zona Euro)

Acțiuni

1. Pregătiri pentru participarea la zona euro prin **îndeplinirea criteriilor de convergență nominală** (Maastricht)
2. Participarea la **Mecanismul Cursului de Schimb II** (ERM II) => cursul de schimb față de euro: +/- max. 15%
3. **Continuarea procesului de preluare și transpunere în legislația națională a viitoarelor reglementări europene**

II.2. Criterii de convergență nominală* (a)

Deficitul bugetului consolidat, % din PIB	sub 3%
Datoria publică totală (internă și externă), % din PIB	sub 60%
Rata medie a inflației	maxim +1,5 pp peste media celor mai performanți 3 membri ai UE
Ratele dobânzilor pe termen lung	maxim +2 pp peste media celor mai performanți 3 membri ai UE din perspectiva stabilității prețurilor
Cursul de schimb față de euro	+/- maxim 15% (ERM II)

* Maastricht (1992)

II.2. Gradul de îndeplinire a criteriilor de la Maastricht (b)

Indicatorii de convergență nominală	Criterii Maastricht	România 2008
Rata inflației (IAPC) (procente, medie anuală)	<1,5 pp peste media celor mai performanți 3 membri UE (4,1%*)	7,85
Ratele dobânzilor pe termen lung (procente pe an)	<2 pp peste media celor mai performanți 3 membri UE din perspectiva stabilității prețurilor (6,5%**)	7,7
Cursul de schimb față de euro (apreciere(+)/depreciere (-) procentuală maximă față de media pe doi ani***)	+ / -15 procente	+9,7 / -14,6
Deficitul bugetului consolidat**** (procente în PIB)	sub 3 la sută	5,4
Datoria publică**** (procente în PIB)	sub 60 la sută	13,6

*) nivel de referință; **) nivel de referință - BCE, Raport de convergență mai 2008

***) Calculat ca deviația maximă, exprimată în procente, a cursului de schimb față de euro în intervalul 2007-2008 comparativ cu media înregistrată în decembrie 2006, pe baza datelor zilnice. O deviație în sens ascendent/descendent presupune aprecierea/deprecierea monedei comparativ cu nivelul cursului de schimb consemnat în decembrie 2006.

****) conform metodologiei ESA95, Procedura Deficitului Excesiv (notificarea fiscală) - aprilie 2009

Sursa: Comisia Europeană, Institutul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României

II.3. Criterii de convergență reală

- Presupune **diminuarea decalajelor** dintre țări cu privire la:
 - ✓ nivelul de dezvoltare
 - ✓ condițiile de trai

- Tratatul de la Maastricht nu menționează criterii explicite privind convergența reală, care sunt însă la fel de importante pentru adoptarea euro

- Astfel de **criterii de convergență reală** pot fi:
 - ✓ nivelul PIB/locuitor
 - ✓ structura ramurilor economiei naționale (% din PIB)
 - ✓ gradul de deschidere a economiei
 - ✓ volumul comerțului exterior și gradul acestuia de integrare în UE
 - ✓ costurile cu forța de muncă

II.3.1. Nivelul PIB pe locuitor în România comparativ cu statele membre ale UE

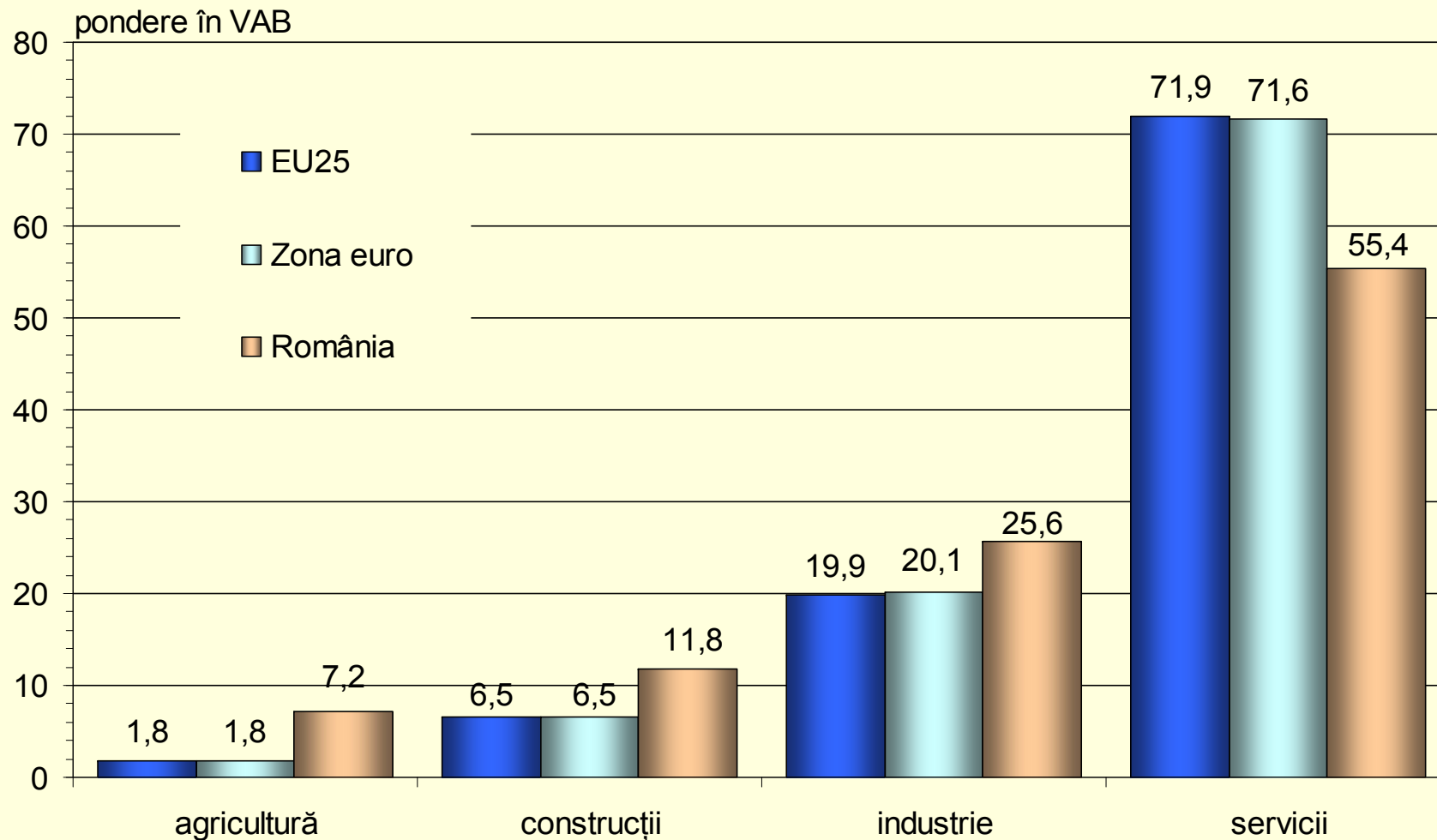
	EUR					PPS*				
	2000	2003	2006	2007	2008	2000	2003	2006	2007	2008p
UE-25	20 200	21 900	24 900	26 100	26 300	20 000	21 600	24 600	25 800	26 100
România	1 795	2 419	4 530	5 743	6 365	5 000	6 500	9 100	10 500	11 300
%în UE-25	8,9	11,0	18,2	22,0	24,2	25,0	30,1	37,0	40,7	43,3

*) paritatea puterii de cumpărare standard

p) prognoză

Sursa: Eurostat, Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României

II.3.2. Structura economiei naționale pe ramuri de activitate – 2008 –

Sursa: Eurostat; Institutul Național de Statistică

II.3.3. Gradul de deschidere a economiei României

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Grad de deschidere*)	70,7	74,5	76,1	77,0	80,6	76,3	76,3	73,0	74,8

procente

*) (export+import) de bunuri și servicii/PIB

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României

II.4. Adoptarea euro (a)

- **1. Perioada premergătoare intrării în Mecanismul Cursului de Schimb II** (*Exchange Rate Mechanism – ERM II*)
 - ✓ Consolidarea inflației scăzute (dezinflație sustenabilă)
 - ✓ Formarea pieței interne de capitaluri pe termen lung și convergența ratelor de dobândă
 - ✓ Stabilitatea relativă a cursului de schimb al leului (în condiții de convertibilitate deplină) în jurul nivelului de echilibru pe termen lung (curs de schimb sustenabil)
 - ✓ Realizarea reformelor structurale

II.4. Adoptarea euro (b)

- 2. Momentul de intrare în ERM II este prevăzut pentru anul 2012
 - ✓ **în vederea asigurării unei perioade necesare pentru:**
 - îndeplinirea criteriilor de convergență nominală
 - realizarea unor progrese semnificative în procesul de convergență reală
- 3. Intrarea în zona euro va avea loc la orizontul anului 2014